Maria FILIPIAK

CHRZEŚCIJAŃSKI SENS CIERPIENIA, STAROŚCI I UMIERANIA
Bibliografia wypowiedzi Jana Pawła II z lat 1978-1999

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978), ss. 477
II (1979) [t. 1], ss. 1729
II (1979) t. 2, ss. 1574
III (1980) t. 1, ss. 1983
III (1980) t. 2, ss. 1869
IV (1981) t. 1, ss. 1292
IV (1981) t. 2, ss. 1313
V (1982) t. 1, ss. 1376
V (1982) t. 2, ss. 2497
V (1982) t. 3, ss. 1751
VI (1983) t. 1, ss. 1730
VI (1983) t. 2, ss. 1496
VII (1984) t. 1, ss. 2016
VII (1984) t. 2, ss. 1708
VIII (1985) t. 1, ss. 2081
VIII (1985) t. 2, ss. 1683
IX (1986) t. 1, ss. 2204
IX (1986) t. 2, ss. 2242
X (1987) t. 1, ss. 1482
X (1987) t. 2, ss. 2582
X (1987) t. 3, ss. 1812
XI (1988) t. 1, ss. 1073
XI (1988) t. 2, ss. 2625
XI (1988) t. 3, ss. 1405
XI (1988) t. 4, ss. 2317
XII (1989) t. 1, ss. 1945
XII (1989) t. 2, ss. 1783
XIII (1990) t. 1, ss. 1885
XIII (1990) t. 2, ss. 1888
XIV (1991) t. 1, ss. 1983
XIV (1991) t. 2, ss. 1619
XV (1992) t. 1, ss. 2147
XV (1992) t. 2, ss. 1119
XVI (1993) t. 1, ss. 1855
XVI (1993) t. 2, ss. 1725
XVII (1994) t. 1, ss. 1367
XVII (1994) t. 2, ss. 1281
XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
XIX (1996) t.1, ss. 1798
XIX (1996) t. 2, ss. 1206.

NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań-Warszawa 1987, ss. 220.

NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793.

NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753.

NP III, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań-Warszawa 1985, ss. 875.

NP III, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań-Warszawa 1986, ss. 924.

NP IV, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611.

NP IV, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572.

NP V, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877.

NP V, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004.

ORpol. – „L'Osservatore Romano" wyd. polskie 1(1980) –

AP1 – *„Anioł Pański" z papieżem Janem Pawłem II*, t. 1, Libreria Editrice Vaticana 1982, ss. 462.

AP2 – *„Anioł Pański" z papieżem Janem Pawłem II*, t. 2, Libreria Editrice Vaticana 1986, ss. 479.

AP3 – *„Anioł Pański" z papieżem Janem Pawłem II*, t. 3, Libreria Editrice Vaticana 1989, ss. 395.

AP4 – *„Anioł Pański" z papieżem Janem Pawłem II*, t. 4, Libreria Editrice Vaticana 1992, ss. 398.

AP5 – *„Anioł Pański" z papieżem Janem Pawłem II*, t. 5, Libreria Editrice Vaticana 1995, ss. 415.

AP6 – *„Anioł Pański" z papieżem Janem Pawłem II*, t. 6, Libreria Editrice Vaticana 1998, ss. 442.

1978

1. *Skierujmy nasze myśli ku najstarszym* (Rozważanie podczas modlitwy „Anioł Pański", 31 XII), NP I, s. 210-211; toż: *Amore e gratitudine per gli anziani*, IGP I, s. 453-454.

1979

2. *Obraz Chrystusa w dziecięctwie dotkniętym przez cierpienie* (Przemówienie w Szpitalu Dzieciątka Jezus, Rzym, 7 I), NP II, 1, s. 14-15; toż: *L'immagine di Cristo nell'infanzia che soffre*, IGP II, 1, s. 27-28.

3. *Godność i majestat człowieka cierpiącego* (Przemówienie do chorych, Bazylika św. Piotra, 11 II), NP II, 1, s. 152-154; toż: *Dignità e maestà dell'uomo che soffre*, IG-P II, 1, s. 387-390.

4. *Myślę dziś o ludziach cierpiących* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 11 II), AP1, s. 51-53; toż: *Conto molto sulla preghiera dei malati*, IGP II, 1, s. 391-393.

5. *W cierpieniu dokonuje się dzieło odkupienia* (Przemówienie do grupy chorych, 21 V), NP II, 1, s. 520-522; toż: *Nella sofferenza si compie l'opera della redenzione*, IGP II, 1, s. 1195-1198.

6. *Krzyż przemienia cierpienie ludzkie* (Apel Jasnogórski, Częstochowa, 4 VI), NP II, 1, s. 628-630; toż: *La Croce trasfigura la sofferenza umana*, IGP II, 1, s. 1423--1424.

7. *Módlmy się za ludzi cierpiących* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 29 VII), AP1, s. 113-115; toż: *Stare accanto ai malati e ai sofferenti*, IGP II, 2, s. 91--94.

8. *Niezgłębiona tajemnica życia i śmierci* (Homilia podczas Mszy świętej w pierwszą rocznicę śmierci Jan Pawła I, 28 IX), NP II, 2, s. 197-198; toż: *L'insondabile mistero della vita e della morte*, IGP II, 2, s. 396-399.

9. *Niezwykła wartość cierpienia* (Przemówienie do chorych, Knock (Irlandia), 30 IX), NP II, 2, s. 234; toż: *Il valore straordinario della sofferenza*, IGP II, 2, s. 471--472.

10. *Alternatywa śmierci i nieśmiertelności w samej definicji człowieka* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 31 X), NP II, 2, s. 485-489; toż: *Nella definizione stessa dell'uomo l'arternativa tra morte ed immortalità*, IGP II, 2, s. 1007-1013.

11. *Razem z naszymi zmarłymi żywimy nadzieję życia wiecznego* (Homilia podczas Mszy świętej na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), NP II, 2, s. 491-492; toż: *Celebriamo con i nostri morti la speranza della vita eterna*, IGP II, 2, s. 1018-1021.

12. *Nic bardziej ludzkiego niż cierpienie* (Przemówienie do uczestników Kapituły Generalnej Bonifratrów, 13 XII), NP II, 2, s. 673-674; toż: *Non c'è nulla di più umano del dolore*, IGP II, 2, s. 1397-1399.

13. *Ze słowami budzącymi nadzieję w Szpitalu „Santo Spirito"* (Przemówienie podczas wizyty w szpitalu, Rzym, 23 XII), NP II, 2, s. 729-732; toż: *Giovanni Paolo II al „Santo Spirito" reca speranza ai sofferenti*, IGP II, 2, s. 1506-1510.

14. *Powiedzcie Papieżowi, że cierpimy* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 26 XII), AP1, s. 177-178; toż: *Dove c'è morte e desolazione, più viva sia la testimonianza cristiana*, IGP II, 2, s. 1528-1530.

1980

15. *Na Krzyżu Bóg odwrócił sens cierpienia* (Wizyta w Centrum św. Józefa Cottolengo, Turyn, 13 IV), NP III, 1, s. 360-363; toż: *Nella croce Dio ha capovolto il significato della sofferenza*, IGP III, 1, s. 870-876.

16. *Bóg kocha was w nieszczęściu* (Przemówienie podczas wizyty w szpitalu dla trędowatych, Adzope (Afryka), 12 V), NP III, 1, s. 588-589; toż: *Nella vostra sventura Dio vi ama*, IGP III, 1, s. 1344-1346.

17. *Deklaracja o eutanazji* (26 VI), NP III, 1, s. 821-826; toż: *Declaratio de Euthanasia*, IGP III, 1, s. 1851-1868.

18. *Proszę Was o drogocenną pomoc* (Przemówienie do trędowatych w Marituba, Belem (Brazylia), 8 VII), NP III, 2, s. 104-107; toż: *La croce della sofferenza è fonte di grazia e di salvezza*, IGP III, 2, s. 192-196.

19. *Szczególna misja starszych w życiu rodziny ludzkiej* (Do uczestników międzynarodowego forum poświęconego aktywności ludzi starych, Rzym, 5 IX), NP III, 2, s. 291-293; toż: *Speciale missione degli anziani nella vita della famiglia umana*, IGP III, 2, s. 537-540.

20. *Człowiek niepełnosprawny jednym z nas* (Przesłanie do Kongresu „Nicolo Rezzara", 12 IX), NP III, 2, s. 319-320; toż: *L'impegno dei cristiani per gli handicappati*, IGP III, 2, s. 601-603.

21. *Są tam, gdzie i my będziemy* (Homilia podczas Mszy świętej na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), NP III, 2, s. 545-547; toż: *Dalla comunione con i nostri defunti l'incoraggiamento a proseguire nella fede*, IGP III, 2, s. 1028-1032.

22. *W doświadczeniach starości łączcie się z Chrystusem na Krzyżu* (Spotkanie z ludźmi starymi w katedrze w Monachium, 19 XI), NP III, 2, s. 699-704; toż: *Nelle prove della vecchiaia accompagnate Cristo alla Croce*, IGP III, 2, s. 1365-1374.

23. *Potrzeba współczucia* (Przemówienie podczas wizyty w szpitalu, Potenza (Włochy), 25 XI), NP III, 2, s. 723; toż: *La croce, con Cristo nella speranza della redenzione*, IGP III, 2, s. 1419-1420.

24. *Wspólnota kościelna czerpie pokarm z ofiar tych, którzy cierpią* (Przemówienie podczas wizyty w Szpitalu św. Jakuba, Rzym, 21 XII), NP III, 2, s. 867-870; toż: *La comunione ecclesiale trae alimento dai sacrifici di coloro che soffrono*, IGP III, 2, s. 1744-1749.

1981

25. *Niezastąpiona rola chorych w zbawczym planie Bożym* (Homilia podczas Mszy świętej dla chorych, 11 II), NP IV, 1, s. 137-140; toż: *Il ruolo insostituibile dei deboli nel disegno salvifico di Dio*, IGP IV, 1, s. 278-282.

26. *Pomnożyć wysiłki dla zwalczania trądu* (Spotkanie w rozgłośni Radia „Veritas" z grupą trędowatych z leprozorium w Talay (Filipiny), 21 II), NP IV, 1, s. 219-220; toż: *Moltiplicare gli sforzi per debellare la lebbra*, IGP IV, 1, s. 449-451.

27. *Dokument Stolicy Apostolskiej na Międzynarodowy Rok Niepełnosprawnych* (4 III), w: *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, Tarnów 1998, s. 340-349.

28. *Bądźcie zawsze przy tym, kto dźwiga krzyż swojego kalectwa* (Przemówienie do Stowarzyszenia Kalek i Niezdolnych do Pracy, 14 III), NP IV, 1, s. 320-321; toż: *Siate sempre vicini a chi porta la croce delle proprie mutilazioni*, IGP IV, 1, s. 661-663.

29. *Bądźcie zawsze sługami życia nigdy narzędziami śmierci* (Przemówienie do personelu szpitala bonifratrów, 5 IV), NP IV, 1, s. 426-429; toż: *Siate sempre ministri della vita non mai strumenti di morte*, IGP IV, 1, s. 893-898.

30. *Godzina zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią* (Wigilia Paschalna, 18 IV), NP IV, 1, s. 464-466; toż: *L'ora della vittoria di Cristo è l'ora più grande della storia*, IGP IV, 1, s. 969-972.

31. *Ta miłość jest przede wszystkim dla was* (Orędzie do ludzi upośledzonych, 19 IV), NP IV, 1, s. 468-469; toż: *Con il pensiero e la preghiera sono anch'io tra voi presso la grotta di Lourdes*, IGP IV, 1, s. 980-983.

32. *Wielkanocne wezwanie do zwycięstwa życia nad śmiercią* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 26 IV), NP IV, 1, s. 491-492; toż: *La gloria di Dio è che l'uomo viva*, IGP IV, 1, s. 1026-1027.

33. *Wasze cierpienia nie są daremne* (Przemówienie do chorych zgromadzonych w Lourdes, 22 VII), NP IV, 2, s. 21; toż: *Le vostre sofferenze accrescono la carità che anima la Chiesa*, IGP IV, 2, s. 46-47.

34. *Cierpienie podtrzymuje łaskę odkupienia* (Pożegnanie w Poliklinice Gemellego, 14 VIII), NP IV, 2, s. 38-39; toż: *La sofferenza alimenta la grazia della redenzione*, IGP IV, 2, s. 80-82.

35. *Pielgrzymka inwalidów z diecezji Werona* (Do pielgrzymów niepełnosprawnych, Castel Gandolfo, 17 IX), NP IV, 2, s. 109-110; toż: *Incessante impegno della Chiesa a tutela dei diritti degli handicappati*, IGP IV, 2, s. 277-279.

36. *Inwalidzi szwajcarscy na Mszy św. u Papieża* (29 IX), NP IV, 2, s. 127; toż: *Celebrazione eucaristica per un gruppo di invalidi svizzeri*, IGP IV, 2, s. 314-315.

37. *Doświadczyłem wielkiej łaski: cierpieniem i zagrożeniem życia mogłem dać świadectwo* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 14 X), NP IV, 2, s. 169-171; toż: *L'evento di maggio: grande prova divina*, IGP IV, 2, s. 409-418.

38. *Za tych, którzy spoczywają na wszystkich cmentarzach świata* (Przemówienie na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), NP IV, 2, s. 227-228; toż: *Le beatitudini, codice evangelico della santità*, IGP IV, 2, s. 529-530.

39. *Poświęcenie się bez zastrzeżeń obronie zdrowia i życia ludzkiego* (Przemówienie do personelu Szpitala Królowej Małgorzaty, Rzym, 20 XII), NP IV, 2, s. 516-518; toż: *Dedizione senza riserve alla difesa della salute e della vita umana*, IGP IV, 2, s. 1177-1181.

1982

40. *Pochylmy głowy przed ludźmi starymi* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 3 I), AP2, s. 39-40; toż: *Insostituibile ruolo degli anziani nella famiglia e nella società,* IGP V, 1, s. 18-21.

41. *Dokładajcie starań, by dzisiejsze społeczeństwo odrzucało zwyczaje powodujące śmierć* (Przemówienie do biskupów z liguryjskiej Konferencji Biskupów, 8 I), NP V, 1, s. 27-30; toż: *Adoperatevi affinchè nella società odierna sia rifiutato un costume che facilita la morte*, IGP V, 1, s. 57-62.

42. *Chrześcijański sens cierpienia i starości* (Wizyta w Szpitalu św. Karola Boromeusza, Onitsha (Nigeria), 13 II), NP V, 1, s. 186-187; toż: *Il significato cristiano della sofferenza e della vecchiaia*, IGP V, 1, s. 395-400.

43. *Humanizujcie medycynę miłując chorych* (Przemówienie do uczestników zjazdu lekarzy, 25 II), NP V, 1, s. 287-288; toż: *Umanizzate la medicina amando i malati*, IGP V, 1, s. 696-699.

44. *Cierpienie bardziej czyni człowieka uczestnikiem tajemnicy krzyża Chrystusowego* (Przemówienie do uczestników pielgrzymki OFTAL, 27 III), NP V, 1, s. 455-457; toż: *La sofferenza rende l'uomo più partecipe del mistero della croce di Cristo*, IGP V, 1, s. 1017-1019.

45. *Przemieniajcie waszą mękę w akt opiekuńczej miłości* (Przemówienie podczas wizyty w Instytucie Don Guanella dla niepełnosprawnych, Rzym, 28 III), NP V, 1, s. 462-465; toż: *Trasformate la vostra „passione" in un atto di amore redentore*, IGP V, 1, s. 1031-1035.

46. *Poparcie roli osób starszych w rodzinie i w społeczeństwie* (Przemówienie do członków Krajowej Federacji Handlu i Turystyki, 29 IV), NP V, 1, s. 612-614; toż: *Promuovere il ruolo dell'anziano nella famiglia e nella società,* IGP V, 1, s. 1362-1365.

47. *Środki przekazu społecznego a problemy ludzi starszych* (Orędzie na XVI Światowy Dzień Środków Przekazu Społecznego, 10 V), NP V, 1, s. 668-671; toż: *Le comunicazioni sociali e i problemi degli anziani*, IGP V, 2, s. 1475-1480.

48. *Wielkość cywilizacji mierzy się postawą wobec osób starszych* (Przemówienie do Ruchów Emerytów i Starców, 21 V), NP V, 1, s. 774-776; toż: *La grandezza di una civiltà si misura dall'attenzione alle persone anziane*, IGP V, 2, s. 1793-1795.

49. *Środki przekazu społecznego a problemy ludzi starych* (Tekst opracowany przez Papieską Komisję Środków Przekazu Społecznego, 22 V), NP V, 1, s. 782-786; toż: *Siate sempre leali informatori piuttosto che infidi persuasori*, IGP V, 2, s. 1803--1806.

50. *Upośledzonym ofiarujcie znak komunii* (Przemówienie podczas wizyty w Szpitalu św. Józefa, Edynburg, 1 VI), NP V, 2, s. 2-4; toż: *Nell'assistenza agli handicappati offrite un segno di comunione*, IGP V, 2, s. 2044-2049.

51. *Naglące jest zaangażowanie na rzecz życia, nie na rzecz wytwarzania narzędzi śmierci* (Przemówienie podczas wizyty w Szpitalu „Bambino Gesù", Rzym, 8 VI), NP V, 2, s. 40-42; toż: *E urgente l'impegno per la vita non per la costruzione degli strumenti di morte*, IGP V, 2, s. 2148-2151.

52. *Orędzie do światowego zebrania poświęconego sprawie starzenia się ludności* (26 VII), NP V, 2, s. 222-226; toż: *Messaggio all'Assemblea Mondiale sui problemi dell'invecchiamento della popolazione*, IGP V, 3, s. 123-131.

53. *Moją siłą jest krzyż Chrystusa obecny w waszych cierpieniach* (Przemówienie do chorych, Rimini, 29 VIII), NP V, 2, s. 321-322; toż: *La mia forza è la croce di Cristo presente nelle vostre sofferenze*, IGP V, 3, s. 337-338.

54. *Uczestniczycie z Chrystusem w ciężarze krzyża* (Przemówienie do chorych w szpitalu miejskim, Brescia, 26 IX), NP V, 2, s. 440-441; toż: *Condividete con Cristo il peso della croce*, IGP V, 3, s. 574-575.

55. *W rzeczywistej wspólnocie z naszymi zmarłymi* (Słowo wprowadzające do Mszy świętej w intencji zmarłych na cmentarzu Almudena w Madrycie, 2 XI), NP V, 2, s. 664-665; toż: *In reale comunione con i nostri morti*, IGP V, 3, s. 1056-1057.

56. *W krzyżu Chrystusa jest sens waszego cierpienia* (Przemówienie do chorych, Saragossa (Hiszpania), 6 XI), NP V, 2, s. 734-735; toż: *Nella croce di Cristo è il senso della vostra sofferenza*, IGP V, 3, s. 1184-1186.

57. *Twórcza rola ludzi starszych w Kościele i społeczeństwie* (Przemówienie do ludzi starszych w Wenecji, 8 XI), NP V, 2, s. 749-750; toż: *Il ruolo creativo degli anziani nella Chiesa e nella società*, IGP V, 3, s. 1213-1215.

58. *Humanizacja środowisk szpitalnych obowiązkiem i zadaniem wszystkich, którzy tu pracują* (Przemówienie w szpitalu, Palermo, 21 XI), NP V, 2, s. 832-833; toż: *Umanizzare gli ambienti ospedalieri dovere ed impegno di quanti vi operano*, IGP V, 3, s. 1375-1377.

59. *Humanizujcie pracę szpitalną* (Przemówienie do członków Kapituły Generalnej Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego, 17 XII), NP V, 2, s. 948-950; toż: *Umanizzate l'opera ospedaliera*, IGP V, 3, s. 1624-1627.

60. *Wartość przyjęcia i cierpienia* (Przemówienie w sanatorium „Villa Betania", 19 XII), NP V, 2, s. 958-960; toż: *Il valore dell'accoglienza e della sofferenza*, IGP V, 3, s. 1648-1652.

61. *Starzec niech będzie biegunem ukierunkowania dla nowych pokoleń* (Przemówienie do starców z diecezji rzymskiej, 20 XII), NP V, 2, s. 961-963; toż: *L'anziano sia polo di orientamento per le nuove generazioni*, IGP V, 3, s. 1653-1656.

1983

62. *Pocieszenie bez złudzeń* (W 80. rocznicę założenia Włoskiej Unii Przewożenia Chorych do Lourdes i Sanktuariów Italii, 11 II), ORpol. 4(1983) nr 2, s. 18-19; toż: *Lo sconvolgente valore del messaggio cristiano dà significato a tutte le nostre sofferenze*, IGP VI, 1, s. 392-396.

63. *W szpitalu dziecięcym* (San José (Kostaryka), 3 III), ORpol. 4(1983) nr 3, s. 22; toż: *Con le vostre sofferenze siate uniti al dolore redentivo di Cristo*, IGP VI, 1, s. 535-536.

64. *Cierpienie stawia was w sercu Odkupienia* (Uroczystość Jubileuszu Odkupienia dla chorych, 5 VI), ORpol. 4(1983) nr 5-6, s. 32; toż: *La vocazione alla sofferenza salvezza per tutta l'umanità,* IGP VI, 1, s. 1449-1452.

65. *Cierpienie świadome, przyjęte z wiarą i ofiarowane czyni nas współpracownikami Chrystusa* (Przemówienie do chorych, Lourdes, 15 VIII), ORpol. 4(1983) nr 7-8, s. 11; toż: *La sofferenza cosciente accettata con fede e offerta ci rende cooperatori di Cristo*, IGP VI, 2, s. 240-243.

66. *Także i wy nas obdarzacie* (Przemówienie do chorych, niepełnosprawnych, starców, Wiedeń, 11 IX), ORpol. 4(1983) nr 9, s. 10; toż: *La croce di chi soffre è parte della croce di Cristo*, IGP VI, 2, s. 467-471.

1984

67. List apostolski *Salvifici doloris* [...] o chrześcijańskim sensie ludzkiego cierpienia (11 II), Watykan 1984; toż: *Epistula apostolica Salvifici doloris*, IGP VII, 1, s. 279-359.

68. *„Offrite le vostre sofferenze per la conversione del mondo"* [„Ofiarujcie swe cierpienia za nawrócenie świata"] (Homilia podczas Mszy świętej dla chorych, Rzym, 11 II), IGP VII, 1, s. 364-368.

69. *Accanto agli ammalati si costruisce la civiltà dell'amore* [Wokół chorych powstaje cywilizacja miłości] (Przemówienie do wspólnoty „Arche", Rzym, 16 II), IGP VII, 1, s. 408-410.

70. *Il valore redentivo del dolore ricordato a malati tedeschi* [Odkupieńcza wartość cierpienia wspomniana na spotkaniu z chorymi z RFN] (17 II), IGP VII, 1, s. 413-415.

71. *L'esperienza del soffrire ci illumina sul valore redentivo della sofferenza* [Doświadczenie cierpienia odsłania nam swą odkupieńczą wartość] (Przemówienie do chorych, Rzym, 25 II), IGP VII, 1, s. 496-498.

72. *Dal primo istante all'ultimo respiro la vita è il più grande tra i valori* [Od pierwszej chwili aż po ostatnie tchnienie życie stanowi największą wartość] (Do grupy reprezentującej Uniwersytety Trzeciego Wieku, 23 III), IGP VII, 1, s. 743-746.

73. *By nikt nie czuł się obco we wspólnym domu* (Homilia wygłoszona podczas Mszy świętej w uroczystość Roku Jubileuszowego obchodzonego przez ludzi niepełnosprawnych, 31 III), ORpol. 5(1984) nr 4, s. 5-6; toż: *„L'handicappato è un soggetto con i diritti sacri e inviolabili"*, IGP VII, 1, s. 884-889.

74. *Maryja i ludzkie cierpienie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 1 IV), AP2, s. 297-298; toż: *La sofferenza della Vergine ha riconciliato il mondo a Dio*, IGP VII, 1, s. 904-905.

75. *Kościół pragnie być z tymi, którzy cierpią* (Przemówienie podczas spotkania z chorymi w Port Moresby (Papua-Nowa Gwinea), 8 V), ORpol. 5(1984) nr 6, s. 17; toż: *L'assistenza agli infermi fa parte della missione di Cristo*, IGP VII, 1, s. 1316-1318.

76. *Ricerca scientifica ed informazione per dare speranza ai malati di cancro* [Badania naukowe i powinność informowania chorych na raka w celu obudzenia nadziei] (Do członków American Cancer Society, Rzym, 2 VI), IGP VII, 1, s. 1590-1591.

77. *Misyjna moc cierpienia* (Orędzie na Światowy Dzień Misyjny, 10 VI), ORpol. 5(1984) nr 6, s. 3; toż: *Valorizzare la sofferenza come prezioso strumento di evangelizzazione*, IGP VII, 1, s. 1645-1651.

78. *Il dolore è sequela di Cristo e annuncio della risurrezione* [Cierpienie jest formą naśladowania Chrystusa i głoszeniem prawdy zmartwychwstania] (Wizyta w szpitalu w Einsiedeln (Szwajcaria), 16 VI), IGP VII, 1, s. 1828-1831.

79. *Aby życie mieli i obficie mieli* (Przemówienie do niepełnosprawnych w Centrum „François Charon", Quebec, 10 IX), ORpol. 5(1984) nr 9, s. 9-10; toż: *La vita della persona handicappata va rispettata fin dal concepimento*, IGP VII, 2, s. 396-403.

80. *„Preziosi agli occhi del Signore occupate un posto d'onore nella Chiesa"* [„Drodzy, w oczach Pana zajmujecie uprzywilejowane miejsce w Kościele"] (Do chorych i starców, Huronia (Kanada), 15 IX), IGP VII, 2, s. 541-543.

81. *Sopportando il dolore testimoniate la vostra docilità al volere di Dio* [Cierpiąc świadczycie o swoim posłuszeństwie woli Bożej] (Wizyta w Szpitalu Villa San Pietro, Rzym, 23 XII), IGP VII, 2, s. 1647-1650.

1985

82. *Il mondo della sofferenza invoca il mondo dell'amore umano* [Świat cierpienia przywołuje świat ludzkiej miłości] (Przemówienie do chorych i starców, Callao (Peru), 4 II), IGP VIII, 1, s. 400-405.

83. *Nowa instytucja papieska dla duchowej i materialnej opieki nad chorymi* (Homilia podczas Mszy świętej dla chorych, 11 II), ORpol. 6(1985) nr 2, s. 21, 24; toż: *La Beata Vergine di Lourdes santifichi il vostro dolore*, IGP VIII, 1, s. 477-480.

84. List apostolski „motu proprio", ustanawiający Papieską Komisję do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia „Dolentium Hominum", 11 II), ORpol. 6(1985) nr 2, s. 24; toż: *„Dolentium Hominum"*, IGP VIII, 1, s. 468-476.

85. *L'amore autentico non è possibile se non attraverso il dolore* [Autentyczna miłość jest możliwa do osiągnięcia jedynie poprzez cierpienie] (Wizyta w Centrum Traumatologiczno-Ortopedycznym, Rzym, 23 III), IGP VIII, 1, s. 701-705.

86. *Bądźcie świadkami nadziei* (Homilia do chorych w Houtrusthal, Haga, 13 V), w: *Jan Paweł II w krajach Beneluksu i w Liechtensteinie*, Warszawa 1987, s. 91-95; toż: *Dovete sempre testimoniare il valore vero di ogni vita*, IGP VIII, 1, s. 1303--1309.

87. *Oto Matka wasza* (Spotkanie z chorymi, Luksemburg, 15 V), ORpol. 6(1985) nr spec., s. 20-21; toż: *Portate il tesoro della redenzione nel mondo minacciato dal peccato*, IGP VIII, 1, s. 1366-1371.

88. *Cierpienie odkupione* (Homilia podczas Mszy świętej dla chorych, Banneux (Belgia), 21 V), ORpol. 6(1985) nr spec., s. 42-43; toż: *Gesù Cristo conduce alla beatitudine gli infermi che nella sofferenza cooperano alla redenzione*, IGP VIII, 1, s. 1606.

89. *W cierpieniu spotykamy się z tajemnicą śmierci i zmartwychwstania Chrystusa* (Przemówienie do chorych, Vaduz (Liechtenstein), 8 IX), ORpol. 6(1985) nr 11, s. 4-5; toż: *Sappiate trasformare tutte le vostre sofferenze in fonte di forza e di fiducia per vivere la fede*, IGP VIII, 2, s. 624-629.

90. Dokument Papieskiej Akademii Nauk *Dichiarazione circa il prolungamento artificiale della vita e la determinazione esatta del momento della morte. Deklaracja o sztucznym przedłużaniu życia i dokładnym ustaleniu momentu śmierci* (21 X), w: *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, Tarnów 1998, s. 453--454.

1986

91. *Opatrzność Boża a obecność zła i cierpienia w świecie* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 4 VI), ORpol. 7(1986) nr 6, s. 5; toż: *La Divina Provvidenza e la presenza del male e della sofferenza nel mondo*, IGP IX, 1, s. 1758-1767.

92. *Bądźcie świadkami życia i stróżami nadziei* (Inauguracja IX Mistrzostw Sportowych Włoch Osób Niepełnosprawnych, 8 VI), ORpol. 7(1986) nr 6, s. 11; toż: *Fatevi umili ma forti testimoni della vita dovunque essa è in pericolo, disprezzata, non accolta*, IGP IX, 1, s. 1791-1796.

93. *By śmierć stała się początkiem nowego życia* (Modlitwa w intencji ofiar wulkanu, Armero (Włochy), 6 VII), ORpol. 7(1986) nr 7, s. 25; toż: *Caddero come frumento nelle viscere della terra per germogliare nella Risurrezione dei morti*, IGP IX, 2, s. 173-174.

94. *Zaprosić ułomnych, chorych i niewidomych* (Homilia podczas Mszy świętej, Anagni (Włochy), 31 VIII), ORpol. 7(1986) nr 8, s. 24; toż: *La vera saggezza è solo l'umiltà di fronte a Dio che è il Signore e il Padre degli umili*, IGP IX, 2, s. 510-516.

95. *Tajemnica przeżywanej próby* (Przemówienie do chorych, Lyon, 5 X), ORpol. 7(1986) nr 10, s. 25-26; toż: *Ai malati: „Davanti a voi il mondo riscopre il senso della vita e il dono di sé"*, IGP IX, 2, s. 845-849.

1987

96. *Ludzkie życie nadal jest zagrożone: eutanazja, zabijanie nienarodzonych* (Przemówienie podczas spotkania z mieszkańcami miasta, Münster, 1 V), ORpol. 8(1987) nr 7, s. 24; toż: *Il diritto alla vita è il più fondamentale e il più sacro di tutti i diritti umani*, IGP X, 2, s. 1499-1506.

97. *Wszyscy jesteśmy ludźmi, którzy czekamy na zmartwychwstanie* (Przemówienie do chorych, Münster, 1 V), ORpol. 8(1987) nr 7, s. 25; toż: *Prendo silenziosamente la vostra mano in segno di condivisione e conforto*, IGP X, 2, s. 1514-1515.

98. *Żeby być przy człowieku cierpiącym* (Przemówienie podczas spotkania z chorymi, Gdańsk, 12 VI), ORpol. 8(1987) nr 5 bis, s. 4-5; toż: *Aumentano le malattie, diminuiscono i mezzi. Timori per lo stato di salute della società polacca*, IGP X, 2, s. 2159-2165.

1988

99. *Nie wolno dzielić ludzkiego życia na wartościowe i bez wartości* (Spotkanie z chorymi, Salzburg, 26 VI), ORpol. 9(1988) nr 8, s. 19; toż: *E nella partecipazione che la Chiesa si rivela comunità dei figli di Dio e dimora di Dio*, IGP XI, 2, s. 2178-2183.

100. *Sens cierpienia w świetle Męki Chrystusa* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 9 XI), ORpol. 9(1988) nr 12, s. 7; toż: *Senso della sofferenza alla luce della passione*, IGP XI, 4, s. 1469-1478.

1989

101. *„Voi giovani malati siete giunti prima di tutti al monte della gioia"* [Wy, młodzi cierpiący, którzy przybyliście jako pierwsi na górę radości] (Spotkanie z chorymi, Santiago de Compostela, 19 VIII), IGP XII, 2, s. 280-283.

102. *Człowiek – pielgrzym Absolutu* (Przemówienie na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), ORpol. 10(1989) nr 10-11, s. 27; toż: *Attraverso tutti i segni della morte dell'uomo Gesù Cristo annunzia la verità della vita eterna*, IGP XII, 2, s. 1142-1144.

103. *„Umrzeć w Chrystusie"* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 5 XI), ORpol. 10(1989) nr 10-11, s. 24; toż: *Il cuore di Gesù Cristo speranza e sicurezza per chi muore in lui*, IGP XII, 2, s. 1159-1161.

104. *Kościół wobec AIDS* (Przemówienie do uczestników międzynarodowej konferencji na temat AIDS, 15 XI), w: *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, Tarnów 1998, s. 212-218.

1990

105. *Papieskie orędzie na Światowy Dzień Chorych na Trąd* (28 I), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 32; toż: *La diffusione della lebbra nel mondo è uno scandalo per la comunità internazionale*, IGP XIII, 1, s. 246-249.

106. *Kocham was i cierpię patrząc na wasze cierpienie* (Przemówienie podczas wizyty w leprozorium, Cumura (Gwinea Bissau), 28 I), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 32; toż: *La preghiera per i lebbrosi, per le vittime del maltempo in Europa e del disastro aereo negli Stati Uniti*, IGP XIII, 1, s. 266.

107. *Nieustanny cud Lourdes przemiana serc* (Przemówienie do chorych, Rzym, 11 II), ORpol. 11(1990) nr 2-3, s. 5; toż: *La trasformazione del cuore è il miracolo di Lourdes*, IGP XIII, 1, s. 439-443.

1991

108. *Trzy wymiary piękna* (Przemówienie podczas wizyty w szpitalu pediatrycznym, Olsztyn, 6 VI), ORpol. 12(1991) nr 5, s. 55-57; toż: *Per voi e per tutti gli uomini chiedo il dono della salute e della fede*, IGP XIV, 1, s. 1517-1522.

109. *Najwyższy akt miłości* (Przemówienie do uczestników I Międzynarodowego Kongresu Towarzystwa Transplantacji Narządów, 20 VI), w: *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, Tarnów 1998, s. 219-221.

110. *Znak solidarności i sanktuarium cierpienia* (Przemówienie wygłoszone w szpitalu pediatrycznym, Kraków-Prokocim, 13 VIII), ORpol. 12(1991) nr 8, s. 3--5; toż: *La solidarietà degli uomini ha vinto divisioni e ostilità. Il bene dell'uomo è più forte di ciò che gli è contrario*, IGP XIV, 2, s. 211-217.

111. *Chrystus przyjmuje naszą pomoc w dziele zbawienia* (Spotkanie z chorymi, Budapeszt, 20 VIII), ORpol. 12(1991) nr 9-10, s. 29-30; toż: *Nessuno è abbandonato alla debolezza: Gesù che ha sofferto per noi vi sta accanto, vi sostiene e vi chiede fiducia*, IGP XIV, 2, s. 377-382.

1992

112. *Dojrzeć oczyma miłości cierpienie człowieka* (Przemówienie do uczestników II Plenarnego Zgromadzenia Papieskiej Rady do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia, 11 II), ORpol. 13(1992) nr 7, s. 33-35; toż: *L'aiuto generoso a chi soffre è premessa di una nuova solidarietà fra gli uomini*, IGP XV, 1, s. 264-268.

113. *W służbie zdrowia i życia ludzkiego* (Przemówienie do chirurgów polskich, 11 II), ORpol. 13(1992) nr 7, s. 57-58.

114. *Człowiek wobec tajemnicy śmierci* (Przemówienie do uczestników sympozjum zorganizowanego przez Ośrodek Bioetyki Katolickiego Uniwersytetu „Sacro Cuore", 17 III), ORpol. 13(1992) nr 7, s. 38-39; toż: *Di fronte al mistero della morte la fede cristiana si propone come sorgente di serenità e di pace*, IGP XV, 1, s. 621--624.

115. *Nie ulegajcie kulturze śmierci* (Homilia podczas Mszy świętej, Castellammare di Stabia (Włochy), 19 III), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 27-29; toż: *„Non cedete alla cultura della morte! Famiglie cristiane, siate il presidio della vostra società!"*, IGP XV, 1, s. 663-668.

116. *Śmierć nie ma już władzy nad człowiekiem* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 18 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 31-32; toż: *In questa notte Cristo ha gettato la luce della vita sulla morte umana*, IGP XV, 1, s. 1126-1128.

117. *List Jana Pawła II o ustanowieniu Światowego Dnia Chorego* (13 V), ORpol. 13(1992) nr 7, s. 4; toż: *Lettera al Cardinale Fiorenzo Angelini con la quale viene istituita la „Giornata Mondiale del Malato"*. IGP XV, 1, s. 1409-1411.

118. *Orędzie papieża Jana Pawła II na Światowy Dzień Chorego 1993 r.* (21 X), ORpol. 14(1993) nr 1, s. 8-9; toż: *L'amore verso i sofferenti è segno e misura del grado di civiltà di un popolo*, IGP XV, 2, s. 393-397.

119. *Ludzie niepełnosprawni w społeczeństwie* (Przemówienie do uczestników VII Międzynarodowej Konferencji zorganizowanej przez Papieską Radę do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia, 21 XI), ORpol. 14(1993) nr 2, s. 39-41; toż: *I disabili hanno il diritto di essere accolti nella società,* IGP XV, 2, s. 665-671.

120. *Pan jest blisko i daje się poznać w człowieku cierpiącym* (Homilia podczas Mszy świętej dla środowisk uniwersyteckich Rzymu, 15 XII), ORpol. 14(1993) nr 2, s. 24-25; toż: *Le sofferenze del mondo chiamano i giovani ad un nuovo avvento di speranza*, IGP XV, 2, s. 933-938.

1993

121. *Przeciw kulturze śmierci* (Homilia podczas Mszy świętej, Agrigento, Sycylia, 9 V), ORpol. 14(1993) nr 7, s. 18-20; toż: *La fede esige una chiara riprovazione della cultura della mafia che è una cultura di morte, disumana, antievangelica*, IGP XVI, 1, s. 1152-1157.

122. *Orędzie papieża Jana Pawła II na II Światowy Dzień Chorego 1994 r.* (8 XII), ORpol. 15(1994) nr 1, s. 7-9; toż: *In Cristo la sofferenza diventa espressione di amore, strumento di redenzione, dolore salvifico*, IGP XVI, 2, s. 1421-1426.

1994

123. *Pielgrzymka ludzi cierpiących po drogach wiary* (Homilia podczas Mszy świętej dla chorych, 11 II), ORpol. 15(1994) nr 4, s. 29-30; toż: *Un grido possente dal mondo della sofferenza: la vittoria dell'amore sull'odio, della pace sulla guerra*, IGP XVII, 1, s. 449-452.

124. *Kościół wobec ludzkiego cierpienia* (Przemówienie do uczestników III Zgromadzenia Plenarnego Papieskiej Rady do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia, 1 III), ORpol. 15(1994) nr 4, s. 25-26; toż: *Il dono della vita è aggredito e rapinato in numerosi bambini condannati a non avere futuro*, IGP XVII, 1, s. 574-578.

125. *Godność i apostolstwo ludzi cierpiących* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 27 IV), ORpol. 15(1994) nr 8, s. 38-40; toż: *Dignità ed apostolato di coloro che soffrono*, IGP XVII, 1, s. 1018-1028.

126. *Z sanktuarium bólu i nadziei* (Rozważania przed modlitwą „Anioł Pański", 1 V), ORpol. 15(1994) nr 6-7, s. 5; toż: *Dal „Santuario" del dolore la preghiera del Padre apre gli animi alla „primavera autentica"*, IGP XVII, 1, s. 1042-1043.

127. *Dlaczego Papież znowu musiał cierpieć?* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 29 V), ORpol. 15(1994) nr 6-7, s. 8-9; toż: *Con il „Vangelo della sofferenza" verso il Terzo Millennio*, IGP XVII, 1, s. 1119-1123.

128. *Chorzy w sercu Kościoła* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 15 VI), ORpol. 15(1994) nr 9-10, s. 20-21; toż: *Malati e infermi nel cuore della Chiesa*, IGP XVII, 1, s. 1194-1201.

129. *Cenna rola osób starszych w Kościele* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 7 IX), ORpol. 15(1994) nr 11, s. 38-39; toż: *La preziosa funzione degli anziani nella Chiesa*, IGP XVII, 2, s. 229-240.

130. *Wspomnienie wiernych zmarłych* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 2 XI), ORpol. 16(1995) nr 1, s. 58-59; toż: *La testimonianza dei caduti a Montecassino, a Varsavia e in Normandia spinga tutti a promuovere la pace, il rispetto e la concordia tra le nazioni*, IGP XVII, 2, s. 588-596.

131. *Orędzie Ojca Świętego na III Światowy Dzień Chorego 1995 r.* (21 XI), ORpol. 16(1995) nr 1, s. 10-11; toż: *Dalla testimonianza coraggiosa dei deboli, dei malati e dei sofferenti, può scaturire il più alto contributo alla pace nel mondo*, IGP XVII, 2, s. 839-843.

1995

132. *Kościół głosi Ewangelię życia mocą Zwycięzcy śmierci* (Orędzie wielkanocne „Urbi et Orbi", 16 IV), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 53-54; toż: *Con la forza di colui che ha vinto la morte la Chiesa annunzia il Vangelo della vita*, IGP XVIII, 1, s. 992-994.

133. *Stał się trędowatym wśród trędowatych i dla trędowatych* (Homilia podczas Mszy świętej beatyfikacyjnej Damiana de Veustera, Bruksela, 4 VI), ORpol. 16(1995) nr 8-9, s. 26-28; toż: *Padre Damiano sacerdote, religioso, missionario si consacró ai lebbrosi e diventó lebbroso tra i lebbrosi*, IGP XVIII, 1, s. 1647-1655.

134. *Wobec ludzkiego cierpienia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 13 VIII), AP6, s. 124-125; toż: *Le donne, angeli di consolazione per i bambini, per i sofferenti, per gli anziani, per gli ammalati*, IGP XVIII, 2, s. 191-194.

135. *Orędzie Jana Pawła II na IV Światowy Dzień Chorego 1996 r.* (8 IX), ORpol. 17(1996) nr 1, s. 7-8; toż: *Per vincere le povertà del nostro tempo occorre*

rivedere i comportamenti consumistici, combattere l'edonismo, opporsi all'indifferenza, IGP XVIII, 2, s. 324-327.

136. *Światłość wieczna niech im świeci* (Rozważanie poświęcone pamięci zmarłych, 1 XI), ORpol. 17(1996) nr 1, s. 44; toż: *Il pellegrinaggio del ricordo e della preghiera attraverso i cimiteri di Roma e del mondo*, IGP XVIII, 2, s. 1009-1011.

137. Dokument Papieskiej Rady do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia *Karta Pracowników Służby Zdrowia* (1995), w: *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, Tarnów 1998, s. 549-627.

1996

138. *Ubodzy i cierpiący wizerunkiem Chrystusa* (Przemówienie do ludzi „zranionych przez życie", Tours (Francja), 21 IX), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 30-31; toż: *Nuove forme di solidarietà reale per rispondere al moltiplicarsi degli attentati contro la dignità umana*, IGP XIX, 2, s. 419-423.

139. *Orędzie Jana Pawła II na V Światowy Dzień Chorego 1997 r.* (18 X), ORpol. 18(1997) nr 1, s. 9-10; toż: *La Giornata del Malato si colloca nel primo anno del triduo preparatorio al Giubileo del Duemila*, IGP XIX, 2, s. 560-565.

1997

140. *Solidarność z chorymi* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 9 II), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 42.

141. *Choroba wezwaniem do całkowitego zawierzenia Chrystusowi* (Przemówienie do chorych i ich opiekunów, 11 II), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 35.

142. *Jesteście darem dla Kościoła i świata* (Przemówienie do chorych i zakonników, Praga, 26 IV), ORpol. 18(1997) nr 8-9, s. 14-15.

143. *Orędzie Jana Pawła II na VI Światowy Dzień Chorego 1998 r.* (29 VI), ORpol. 18(1997) nr 10, s. 4-6.

144. *Chrystus i cierpienie* (Przesłanie do pacjentów i personelu szpitala onkologicznego, Rio de Janeiro, 30 IX), ORpol. 18(1997) nr 12, s. 16-17.

1998

145. *Bóg i cierpienie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 8 II), ORpol. 19(1998) nr 4, s. 45.

146. *Światowy Dzień Chorego* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 11 II), ORpol. 19(1998) nr 4, s. 43-44.

147. *Kobieta ma prawo do ochrony zdrowia* (Przemówienie do uczestników międzynarodowej konferencji na temat zdrowia kobiet, 20 II), ORpol. 19(1998) nr 5-6, s. 45-46.

148. *Chrystus nadal cierpi w ludziach* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Wielki Piątek, 10 IV), ORpol. 19(1998) nr 5-6, s. 29-30.

149. *Przedłużacie w czasie posługę miłosierdzia Chrystusa* (Przemówienie do sióstr zakonnych pracujących w lecznictwie, 1 X), ORpol. 20(1999) nr 2, s. 44-45.

150. Papieska Rada do Spraw Świeckich, *Godność człowieka starszego oraz jego misja w Kościele i świecie* (1 X).

151. *Wolał przyjąć cierpienie niż zdradzić Chrystusa* (Homilia podczas Mszy świętej beatyfikacyjnej Alojzego Stepinaca, Marija Bistrica (Chorwacja), 3 X), ORpol. 19(1998) nr 12, s. 7-9.

152. *Myślimy o ludziach, którzy cierpią* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 4 X), ORpol. 19(1998) nr 12, s. 13-14.

153. *Duch „Ożywiciel" a zwycięstwo nad śmiercią* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 28 X), ORpol. 20(1999) nr 1, s. 51-52.

154. *O szacunek dla ludzi w podeszłym wieku* (Przemówienie do uczestników konferencji zorganizowanej przez Papieską Radę do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia, 31 X), ORpol. 20(1999) nr 3, s. 18-19.

1999

155. *Tajemnicę cierpienia wyjaśnia tylko Chrystus* (Przesłanie do chorych, Meksyk, 24 I), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 25-27.

156. *Orędzie Ojca Świętego na VII Światowy Dzień Chorego 1999 r.* (11 II), ORpol. 20(1999) nr 2, s. 6-8.

157. *Przez śmierć do pełni życia* (Homilia podczas Mszy świętej w Środę Popielcową, 17 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 39-40.

158. *Godność człowieka umierającego* (Przemówienie do uczestników zgromadzenia ogólnego Papieskiej Akademii Życia, 27 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 47-49.

159. *Papież jest z ludźmi, którzy cierpią* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański", 28 III), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 16-17.

160. *W nocy cierpienia krzyż jest pochodnią* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Wielki Piątek, 2 IV), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 20-21.

161. *Przyjmując śmierć, Chrystus zwyciężył śmierć* (Orędzie wielkanocne „Urbi et Orbi", 4 IV), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 22-23.